

JENUFA

(NJENA PASTORKA)

Opera iz moravskege kmetijskega
življenja.

Po drami GABRIJELE PREISSEOVE

uglasbil

LEOŠ JANÁČEK.

Poslovenil F. G.

V LJUBLJANI 1922.

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.

ZBIRKA OPERNIH IN OPERETNIH
TEKSTOV

2. ZVEZEK

2904

D 342/1977

2904

JENUFA

(NJENA PASTORKA)

OPERA IZ MORAVSKEGA KMETIJSKEGA
ŽIVLJENJA

PO DRAMI

GABRIJELE PREISSEOVE

UGLASBIL

LEOŠ JANÁČEK

POSLOVENIL F. G.

V LJUBLJANI

NATISNILA IN ZALOŽILA ZVEZNA TISKARNA

1933/34

Rožija: Čebrevy

OSEBE:

Stara Buryjevka, užitkarica in gospodinja v mlinu	Alt -	³⁴ Polobova
Laca Klemenj } polbrata, njena vnuka {	Tenor	Gostić
Števa Buryja } {	Tenor	Karčić
Cerkovnica Buryjevka, vdova, njena snaha	Mezzosopran	Thierry
Jenufa, cerkovničina pastorka	Sopran	Gringjova
Prvi hlapec v mlinu	Bariton	Rico A.
Rihtar	Bas	Drapan
Rihtarica	Mezzosopran	Kogejova
Karolka, njuna hči	Mezzosopran	Policec
Dekla v hlevu	Mezzosopran	-
Barena, dekla v mlinu	Sopran	-
Jano, pastirček	Sopran	-
Teta	Alt	-

Muzikantje, vaščanje.

Prvo dejanje se godi na dvorišču mlina Buryjevih; drugo
in tretje dejanje v sobi cerkovnice.

Med prvim in drugim dejanjem mine pol leta, med dru-
gim in tretjim dejanjem dva meseca.

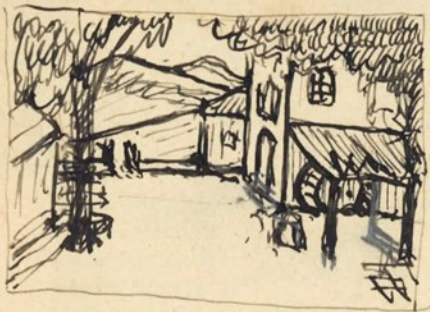
(Premijera dne 6. maja 1916 v Narod. Divadlu v Pragi.)

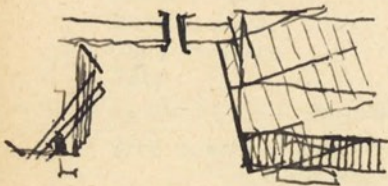
1940: Rožija (druge) Čebrevy

✓ 40

- Spanova
 - Gostić (gost)
 - Sladkojeva
 - Karlovic (gost)
 - Hrbal
 - Janković
 - Gringjova
 - Policec
 - Karčić
 - Barbic
 - Kogejova
 - Kogejova (gost)
 - Kogejova

gorni preprolet

PRVO DEJANJE.

Pozno popoldne. Samoten mlin v gorah (na desni gledalca). Mlin ima pred vrati strešico na kolih. Za hišo drevje. V ozadju teče mimo hiše in dvorišča potok. Most. Preko mostu vede cesta za potokom na levo. — Na levi dvorišča bruna; zadaj hlev, skedenj, vodnjak; za vsem drevje. — V ozadju gorska krajina.

Prvi prizor.

(Stara BURYJEVKA, LACA, JENUFA; kasneje pastirček JANO.)

JENUFA stoji z lončkom rožmarina ob potoku in gleda pod dlanjo napeto po cesti v daljavo.

BURYJEVKA sedi pod strešico, izbira krompir iz polnega koška, ga lupi in meče v skledo.

LACA sedi na levi na brunu in rezlja na bičevniku. Ozira se po Jenufi.

JENUFA (*zase*). Ah, že se bliža večer, a Števe še ni nazaj! Devica Marija, vso noč me je bilo groza; a ko sem se zjutraj dvignila, znova! Devica Marija, ako te prosim zaman, če so mi ljubega vzeli k vojakom in svatbo preprečili, mi dušo v prokletstvo pahne moja sramota... Devica Marija, bodi mi milostljiva!

BURYJEVKA. Jenufa! Zmerom od dela te gornijo muhe. Mar naj moje stare roke storé vse? A vrhu vsega slabo vidi že staro oko.

sedé na levi in biserovite
LACA (zagrizeno). Vi, babica, že marsikaj slabo vidite... Le za hlapca naj bom, zmerom le hlapec vaš. Za to mi dajete piti in jesti... Pa saj vem, da nisem pravi vaš vnuk. To ste mi dali že dostikrat občutiti... Če sem sirota za vami prikradel se, ste zibali Števa v naročju, ga gladili po glavi, ki je zlato kot solnčece, mene pa ste prezirali, četudi sem bil sirota sam...

JENUFA (klečoč ob potoku se ozre). Laca! Zmerom babico nespoštljivo žališ in nespodobno govoriš!

na otroka na klopu sedé
LACA. Dajte mi moj delež naprej! Tistih dvanajststo moje dedščine mi dajte! In rad pojdem, kamor me odnese noga.

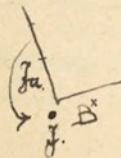
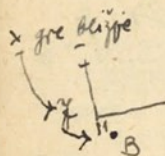
vidi JENUFA. Pa naj te imajo radi!

radi - BURYJEVKA. Kajpak, njemu sem le užitkarica! Gospodinja mu že nisem več in v sorodu tudi ne.

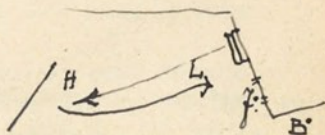
radi - LACA. A Jenufo kličete na delo zdaj, ko čaka Števa z nabora?

ne obne JENUFA (zase). On vidi človeku prav do srca s temi zasledujočimi me očmi. Rajša nič več ne bom odgovarjala hudobnežu*. Babica! Ne jezite se! Vse še nadomestim. Spomnila sem se na svoj rožmarin, da se mi suši. Šla sem ga zalit. Oh, če se mi posuši! Potem, babica, potem — pravijo — usahne tudi vsa sreča mi na svetu...

2
JANO (kliče iz mlina). Jenufa, ej! (Priteče k njej.) Že znam brati, že znam brati! Vse sem razumel. Le napišite zopet nov mi listek!

J. popravlja rotnaricu
in peliva na prvec stenu

JENUFA. Čakaj, Janek, ko pojdem v mesto, ti prinesem čitanko; iz nje boš lahko čital. In pisati te še naučim, da postaneš izobražen človek... Zdaj pa pojdi na delo spet. Babica bo huda, če ne delava in postajava.

JANO (teče nazaj v mlin). Hej, brati znam že! Hej! Jenufa me je učila!

BURYJEVKA (prijazneje). Lahko si vesela, Jenufa: Barena zna tudi brati in pisati. Vse jih naučiš. Res, modro si deklè; učiteljica si rojena.

JENUFA (vzdihne). Ba! Moja modrost, babica, mi že davno je padla v vodo...

Drugi prizor.

(Prvi mlinarski HLAPEC. — Prejšnji.)

iz hiše → HLAPEC (v mestni, z moko poprašeni obleki gre mimo in obstoji pred Laco). Kaj tu delaš, Laca? To bo pač bičevnik čeden?

LACA. A moj nož je top. Dve uri se še lahko mučim ž njim. Daj, nabrusi ga! /*4. vstane in*

HLAPEC (vzame iz žepa zadaj v hlačah oslo in mu brusi nožek, medtem dvigne LACA z bičevnikom Jenufi robec z glave).

nevoljno JENUFA. Mir daj, Laca! Vedno nagajaš. Zoprni si mi!

Toplo, ngriz LACA. Če bi ti takole nagajal Števa, bi ti ne bilo zoprno.

Slabovolje JENUFA. On bi tega pač ne storil.

Scita, LACA. Ker se mu zmerom blizu postaviš!

Basno

JENUFA. Kaj mar to tebi? Pusti me na miru!
(Odide v hišo.)

LACA (hlapcu, zroč za njo). To bo lepa sva-
kinja. Vse, kar je dobro, mi privošči.

Stoje brni HLAPEC. Dà, lepa je, da kar v glavi se zvrtil
mi... S temi sivimi očmi izpila dušo bi človeku...
Dà, lepa, lepa je... Toda čemu ti razlagam to?
Sam občutiš njenih oči opasnost.

LACA. Jaz? Jaz? — Ti bi pač zvedel rad,
kako jo ljubim... Tožila tu je radi rožmarina, a
ne ve, da sem jaz ji v lonec del črvov med prst
precej. Rožmarin prav tako usahne, kakor njena
svatba s Štefkom, na katero se veseli. (*na vrsti*)

HLAPEC. Vidiš, Laca, to mi je uganka: kaj
dela tebe tako hudobnega fantiča? Zmerom dobro
srce kažeš in imaš ga še danes... le pred Jenufo
zmenil si barvo... *x navedeno ni red*

LACA. Bedasto govoriš... Hajdi! *Toda čuj*
me: Števa je še nima! Če so ga danes pri naboru
vzeli, je po svatbi... (Jenufa se vrne in pomaga
stari Buryjevki.) *toda je uperj*

HLAPEC. Prost je Števa; niso ga vzeli. Srečal
sem sla iz mesta: da jih je potrjeno devet, a
Števa ne.

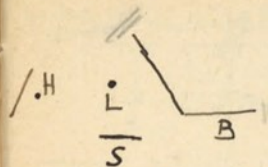
JENUFA (skoči vesela). Niso ga vzeli! Ljubi
Bog, niso ga vzeli!

LACA (plane). Niso ga vzeli? Kje na svetu je
pravica?

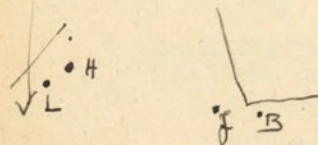
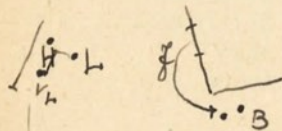
BURYJEVKA. Števe niso vzeli?

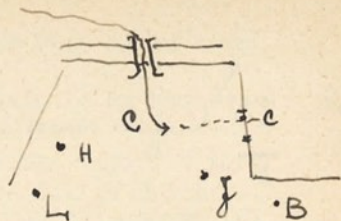
HLAPEC. Srečen bil je zmerom. Števa prost je.

JENUFA. Števa prost je, babica moja!

je igra z lončkom

večeri se

na levi prida → LACA. Zdrav, močan in kakor skala! Kje pravica je na svetu?

CERKOVNICA (pride). Števe niso vzeli?

JENUFA (skoči k cerkovnici). Dober dan, mamica!

CERKOVNICA (odide v hišo).

LACA (pozdravi cerkovnico malomarno in rezlja dalje bičevnik).

HLAPEC (je vrnil Laci nož). Ta tvoj nož, se mi zdi, se ne dá dobro nabrusiti. (Odide.) ~~na levo prida~~
~~čez potok~~

Tretji prizor.

(JENUFA, stara BURYJEVKA in ZBOR rekrutov.)

BURYJEVKA (vstane in se odpravlja v hišo).

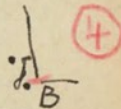
In ti, Jenufa, ne pojdeš za materjo?

JENUFA. Za Boga, babica, ne pošiljajte me za njo! Naj tu počakam.

BURYJEVKA. Čudno, čudno si, deklè.

REKRUTJE (za sceno).

Vsak fant se ženi zdaj,
vojne se pač boji...

Četrty prizor.

(JENUFA, BURYJEVKA, LACA, ŠTEVA, HLAPEC, (kasneje) CERKOVNICA in REKRUTJE [zbor].)

Čuje se petje in muzikante za sceno:
REKRUTJE.

Vsak fant se ženi zdaj,
vojne se pač boji,
a jaz ne ženim se,

2 levo prida dva
1 hlapca
potem iz hiše doble
2 ena stara, ena mlada
2 otroka

Še Hlapec
oddane zadaj

vojne bojim se ne;
kdor pač petičen je,
lahko svoboden je,
a siromaček jaz
skušal bom glad in mraz. Juhej!

zadaj ŠTEVA.

Ker pa berač sem, zdrav in krepak,
zato zdaj moram biti vojak!
In konec je ljubavi... Juhej!

JENUFA. Števa moj!

HLAPEC (*se je vrnil*). Števa si je naročil
godbo. Vidi takoj se, da ga niso vzeli. (*Mlinarski
hlapci, posli in mladina z vasi se zbirajo. Rekruti
prihajajo z leve strani, na čelu jim Števa in štirje
godci. Jenufa teče Števi naproti.*)

REKRUTJE. Ej, juhej!

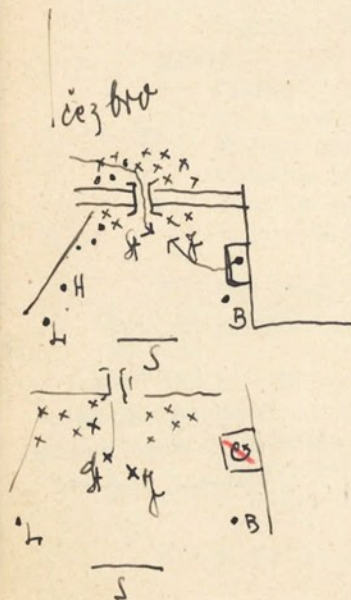
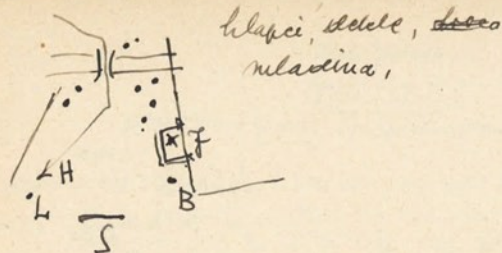
GLEDALCI. Ej, juhej!

LACA. Bogat lahko svoboden bo.

ŠTEVA (*se opoteka in vihti klobuk, poln
šopkov*).

Ker pa berač sem jaz,
skušal bom glad in mraz;
ker sem berač, ves zdrav in krepak,
zato zdaj moram biti vojak,
in konec je ljubavi! Ej, juhej!

JENUFA (*očitajoče*). Števa, Števa! (*Iz hiše
pride cerkovnica.*)

*dekleta so mogoče
-ci se mufajo, tudi
fantiče prebrinjajo
ne orikajo.*

** hipona
razmak na desno
in tiseica, fustega,
nevoja, rasplet,*

Peti prizor.

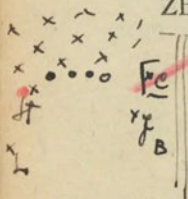
(PREJŠNJI.)

JENUFA (Števi). Že zopet preveč si pil! Števa, Števa!

ŠTEVA. Jaz? Preveč sem pil? Jaz? To mi praviš ti, Jenufa? — Mar ne veš, da se pišem Štefan Buryja?! Da ta mlin tule moj je!? — Meni dekleta so na izbero! — Tale lepi šopek (pokazuje klobuk) mi je dala ena —! (Godcem.) Hej, igrajte vendar! Sestradani zajci, vi! (Meče denar godcem.) Tu imate! Zasvirajte to Jenufino:

Daleko — široko — do novih gradičev...!

ZBOR.

Daleko — široko — do novih gradičev
stolp visok stavijo iz samih fantičev...
Mojega milega so na vrh vtaknili,
zlato so jabolko iz njega naredili...
Zlato je jabolko s stolpa odletelo...
moje dekletce ga je v naročje ujelo...
(Ples.)

ŠTEVA. Pojdi sem, Jenufa! (Jo prime okoli pasu in zapleše ž njo.) Tako pojdem na svatbo z mazurko!

x razpisi
na mestu. CERKOVNICA (namigne muzikantom, naj prestandejo). Tako bi to šlo pač vse življenje. Ti, Jenufa, pa bi hodila razmetan denar pobirat. Zvesta ste si rodbina! Povej mu, da vama ne dovolim poročiti se dotlej, da se tekom enega leta ne opije več.

ZBOR. Ali je to stroga ženska!

CERKOVNICA. Če pa ne slušaš me, Jenufa,
— če verjameš njemu več, potem se boj kazni
božje. Bog te kaznuje, hčerka moja!
B. ŠTEVA (osupel ^{na levo od drugega levo} ~~sedel~~ ~~na stolcu~~ ~~na stolu~~ ~~na stolu~~). Si ti
stroga ženska!

CERKOVNICA (Jenufa). Jutri rano pojdeš do-
mov, da ljudje ne poreko ti, da komu se ponujaš! X

HLAPEC. Saj ni mladenič tako izgubljen.

LACA (porogljivo). Le božajte fantka, le bo-
žajte ga! Cerkovnica, izgubili ste robec... A jaz
bi vam prav rad poljubil roko. }

CERKOVNICA (odhaja). Zdravi vsi mi osta-
nite!

STARA BURYJEVKA. A vi, muzikantje, le
domov! Marš odtod! Hajdite stran! Kvarite nam
fante.

^{jih povi} HLAPEC. Le odtod! Hajd, domov!

BURYJEVKA (Števi). Zdaj pojdi spat, Šte-
vuška. Ti si mlad, kameradi pa so slabi. Zato si se
spozabil.

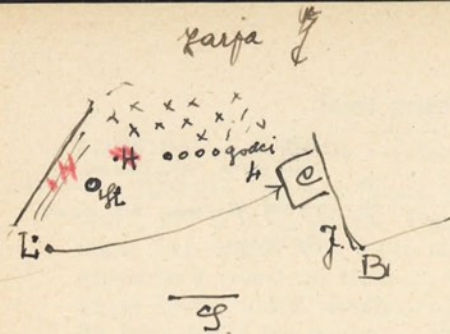
^{neodgovor} ZBOR. Kameradi smo slabi? Mi kazimo fante?
(Odidejo.)

^{gre k Jenufi} BURYJEVKA. A ti, Jenufa, miruj! Ne jokaj!
Vsak mlad par si mora srečo prislužiti, ah, težko
prislužiti. (pospravljajo, in gre v hišo)

^{se omuzi} HLAPEC. Dà, vsak mlad par si srečo mora
^{bovi} zaslužiti. (odide v hišo) ^{na levo za daj}

^{(ob hiši in} LACA. Prislužiti, dà, srečo le prislužiti! (odide v hišo)
^{poti} JENUFA. Ah, težko prislužiti vsak mlad par
^{trudi se} si mora srečo!

(Vsi odidejo, ostaneta le JENUFA in ŠTEVA.)

X J. je šla in
sedla k milini
in začela njo
fotoati

gnaracilo se je

4.
St. pod drevesom
sedi, pijan in sedi
vse mozo.

L M

Slab
mesec

Šesti prizor.

(JENUFA. — ŠTEVA. — Kasneje BURYJEVKA.)

vstane JENUFA (*mirno*). Števa, Števa! Vem, da si to storil, ker si zdaj srečen. Toda drugič ne jezi mamice. Saj vendar veš, kako sem bedna... ^{slabo} Srce od groze se v telesu mi trese... Če bi mamica... joj, če bi ljudje videti mogli mojo krivdo! Bojim se, da čaka težka me kaznen... Vse noči ne zaspim... To pomisli, duša moja! Ko nama Bog že enkrat je pomagal, da bi se zdaj lahko vzela...! Itak bo mamičnih očitanih dosti, dosti... Saj veš, kako se z mano ponaša... saj veš in si slišal... Ah, ne vem, kaj naj bi storila, če me pravi čas ne vzameš!... če prepozno, ah, pome prideš, kaj storila bom...

ŠTEVA. Molči že! Sama veš, kako tetka cerkavnica me zmerom žali. A to za mojo ljubezen do tebe!... Mogla si biti priča, kako vsa dekleta noré za mano.

JENUFA (*razdražena*). Toda ti nanje ne glej več: le jaz imam pravico nate... smrt bi si lahko prizadela. Biti tak ne smeš mi več! Bože moj! slab in smešen, nikdar več smešen!

ŠTEVA (*tolajžno*). Nikdar te ne zapustim. Že zaradi tvojih gladkih ličec ne, Jenufa. Saj si vendar izmed vseh deklic prva in najlepša.

JENUFA. Smrt bi si lahko prizadela.

BURYJEVKA (*pride iz hiše*). Dovolj je že besed. Pa jutri spet, ko glava se ti izjasni. Ajd, Števa, ajd in lezi! (*Odide*.)

St. vstane, se opoteka₁₃ — in omaluje →

9

Drav
9. 1. 1907

10

1. 1. 1907
Jne K
rebi.

E

ŠTEVA. O Jenufa, Jenufa, ti si izmed vseh najkrasnejša! Najkrasnejša! (Odide.) *v hišo*

JENUFA (sede zopet h košu in dela.)

gre jo vjini →

Sedmi prizor.

(LACA. — JENUFA. — Kasneje BARENA, HLAPEC in BURYJEVKA.)

z leve JADAJ LACA (pride; vrže bič proč, nožek drži v roki.)
Števa zmerom je korajžen, a danes urno je izgubil pred materjo ves pogum.

tejna JENUFA. A ostane na vek stokrat, stokrat boljši kot ti!

LACA. Kajpada, res. (Se trese od strasti in pobere proč vrženi šopek.) Jenufa, tule je padla mu kitica, ki mu dalo dekile je... glej, eno izmed tistih, ki so na izbero... Evo! Daj, da ti vtaknem ga v nedrije tvoje!

BARENA se pojavi na pragu.

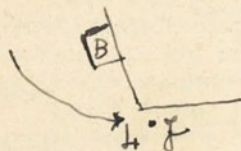
JENUFA (vstane, trmasto.) Daj jo sèm! S take kitice, ki dobil jo moj Števa je pošteno, lahko se baham.

LACA (zase.) Lahko se bahaš ž njo? A da na tebi nič drugega ne vidi, kot tvoja gladka, lepa lica? — Zato ostane le stokrat boljši kakor jaz... Tale nožič mogel bi pokaziti jih. (Se ji približa drgetaje, v roki drži šopek in nožek. Jo hoče objeti.) Toda brezplačno ti kitice ne dam...

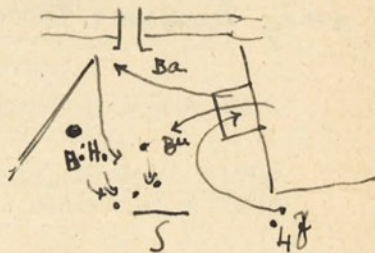
JENUFA. Laca! Udarim te! (Se brani.)

LACA (ji med ruvanjem z nožkom prereže lice.) Kdo se te boji?

precej tevia do konca.

*dobro sprejati
pod tresico, pred melnikom*

JENUFA. Jezus, Marija! Lice si mi prerezal!
 (Si zakrije s prednasnikom obraz in zbeži v hišo.)

BARENA (sklepa roke). *in odide levo gataj*

LACA (pade na kolena). Kaj sem ti storil, Jenufa! Ah, saj ljubim te od mlada ... od nekdanj že!

BURYJEVKA (prihiti). Kaj je? Kaj se godi tu?

od leve zadaj? HLAPEC. Kaj pa je? Kaj se godi tu?

LACA. Ljubim, dà, ljubim te že od nekdanj, Jenufa! *na krah.*

BARENA. Tepla sta se za poljubček ... On držal je krivec v roki in le nehoté jo je prasknil po licu. Hvala Bogu, da ji oči ni ranil!

HLAPEC (teče za Jenufo v hišo).

BURYJEVKA. Samo žalost delate nam, fantje!

HLAPEC (se vrne iz hiše). Babica, pojdite k Jenufi! Omedli vam sama v hiši ... pošljite po cerkovnico, naj koj pride ... jo zavezat! (Buryjevka odide.) *za upo baruna.*

LACA (plane iz svoje zbežnosti po konci in zbeži). *sej potok na levo*

HLAPEC (za njim). Laca, nič ne beži! To si storil nalašč ji ... nalašč!

zau,

Zastor pade

DRUGO DEJANJE.

Kmetiška izba. Stene pokrite s podobicami in sohicami; ob durih kropilnik. Peč, postelj s pernicami, skrinja, sklednik, miza, nekaj stolov. Ob oknu slika Matere Božje.

Prvi prizor.

(JENUFA. — CERKOVNICA.)

JENUFA (bleda, sedi za mizo, šiva s sklonjeno glavo).

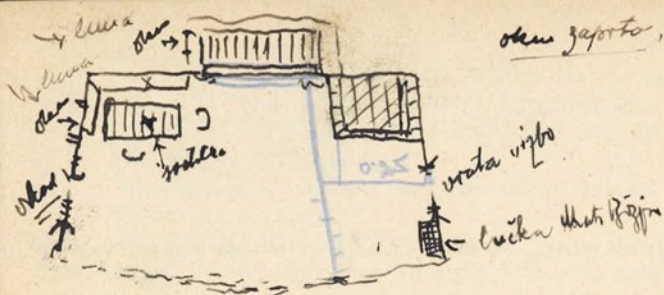
CERKOVNICA (^{zapre vrata} se bliža durim v kamro in jih odpre). Vrata naj ostanejo še odprta, da se ti kamra ogreje. A kaj hodiš zmerom k oknu gledat venkaj kakor blodna duša?

JENUFA. Ker moram, mati. Nimam pokoja v glavi. (^{se nasloni na steno predse})

CERKOVNICA. Verj~~am~~ Ah, da, nimam pokoja. Od dneva, ko sem te vzela domov, slutila sem nesrečo iz tvojih solz takoj. A ko si na to mi sama priznala, Jenufa, mislila sem, da kap me zadene, konec da moj je tu... v grob da naj vlezem se... Pa skrivala sem te in sramoto tvojo... dokler otrok ni prišel na svet nesrečni. A njega dobri oče se niti v sanjah zanj ne briga...

JENUFA (hiti h kamri). Čakaj! — Menda prebuj~~ja~~ se Štefko spet...? (Posluškuje.)

CERKOVNICA. Zmerom se z otrokom ukvarjaš, mesto da bi Mater Božjo in vse svetnike prosila, naj bi te rešili njega!

x1) Je pravkar naložila in zaprla peč

x2) Je pogledala in mislila roke

x3) Z poučnim tonom, korak na desno, trije;

x4) tri vratih stopo na fanta,

x5) Obine na levo

x6) trije fanti

x7) sede na vogal klopi

x8) sede, "v tej rramoti" (prohveci)

9) pri vratih, vidito,

10) Razburjena, močno na levo proti vhodu...

J. je je medtem tipela, prosi se je obrnala k Cerkmici

x1) Tmasto, nesp sede na klopi pod oknom. (roke nazguzi)

1) prave

2) nagibe

3) Na denu, proti vratom, v obno, potoji, Jenufa zahteva napot,

[17] Ob vratih, gleda proti kamri, vidi to,

[19] stoji

JENUFA (se vrača za mizo). Ne — spančka še... Tako je pridkan, miren, zmerom tih.

CERKOVNICA. Mesto da bi vse svetnike prosila, naj te rešijo ga!

JENUFA. Odkar je teh osem dni na svetu, nikdar še ni zajokal.

(glave, se levo) CERKOVNICA. Toda, kričal bo še... strašno večal, da kri in pamet mi izpije! ^{očno} Ves moj ponos je pokopan, ves moj ponos nate, deklè, je razdejan. Ljubi Bog! (rade na vogal klopi in se pgrabi za glavo)

JENUFA (vstane). Ah, zopet medlim, mamica. Težko stojim... spet moram ležat...

CERKOVNICA (vzame lonček s peči in ga ponuja Jenufi).^x A prej izpij še malo mleka! Naj se v trdem spanju ti olajša. Postelj je postlana. Tudi grelnico sem ti razgrela. ^{ne. korabijem}

JENUFA (pije). Lahko noč, mamica. (Odide počasi v kamro.)

[17] CERKOVNICA (zapre za Jenufo duri). Ah, to tvoje okno! Zmerom, že nad dvajset tednov je temno. In tvoj lepi ljubček poti k tebi več ne najde... Potrpi! Danes sem ga sèm pozvala. Danes pride! — In ta malček! Bled je kakor Števa... Zoprni tako je, kakor on; zoprni je oče, kakor sin...^x Že dovolj sem namolila... dosti sem se napostila, da bi se nikdar ne rodilo. ^x Toda vse se ni pomagalo... vse zaman je: diha že ves teden! Umreti noče! ^x Ni pomoči več: Jenufa dati moram mu za ženo. Prijazen delati obraz pri tem. (Zunaj koraki).^x Že gre! (Zaklene kamro in odpre glavne duri. Števa vstopi.)^x

Drugi prizor.

(ŠTEVA. — CERKOVNICA.)

ŠTEVA (*v zadregi*). Teta cerkavnica, poslali ste mi pisemce, da moram sem priti, sicer grozi mi nesreča. Recite, zakaj, kako?

Zokleva CERKOVNICA (*pokaže h kamri*). Tjale poidi!

— Bojiš se?

tilo ŠTEVA. Kak mi tesno je! Saj vendar ni bolna Jenufa?

trava CERKOVNICA. Ona že okreva in dete je zdravo.

(p. lalo) ŠTEVA. Dete že rojeno?

(Z. oči/kom) CERKOVNICA. Tebe ves ta čas še blizu ni bilo. Ne skrbi te to?

(V. faceragi) ŠTEVA. Spomnil sem se mnogokrat na to... me jezilo je hudo. Ker pa ste takrat tako zmerjali in ste vpricho vseh me opsovali, priti k vam se bal sem vedno. A lepota Jenufina takrat se je skazila... Teško je, težko je priti.

dirope CERKOVNICA. ~~Forej te poidi!~~ *Zgani se vccur!*

to i blji ŠTEVA. Ah, bojim se... Ona tu čaka?

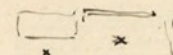
CERKOVNICA. Jenufa spi. (*Odpre duri v kamro.*) Tukaj se skrila je.

ŠTEVA. Z Dunaja se je vrnila?

CERKOVNICA: Tu poglej: Tvoje lastno dete! Fantek je tvoj, Štefko. Krstila sem sama ga.

ŠTEVA. O sirota!

CERKOVNICA. *Z. ironio prezir* Da, sirota. Toda stokrat bednejša je Jenufa.

Li.
St. C.
Uta čas v zadregi vccur bog.
Pogleduje, ona se ne gane.

H. gleda

1) H. je kaal uroodna na
stol poleg mije in gleda
maji omno

pročica

ŠTEVA. Vse ji poplačam, teta. Le ne razglašajte tega, da je — to moje!

♩: 100

→ CERKOVNICA (ga zgrabi za roko in vleče h kamri). Pojdi in poglej Jenufo! Ta sirota! S čim si revna duša je zaslužila to, da si pahnil jo v sramoto? V to sramoto? Da ne povrneš ji časti? Saj vendar vidiš, da fantek zdrav je in čisto po očetu... A na
levo.

Pojdi, Števa, in poglej: sin je tvoj... Na kolenih prosim te: poglej, Števa dragi! (Poklekne.) Števa, daj pred svetom, daj pred Bogom čast ji nazaj! Ne zapusti moje pastorkinje, moje hčerke (ljubljene. Naj le vso srečo s tabo prenaša poslej. A v sramoti ne sme več živeti ona in moja hiša. (Števa si z rokami pokrije obraz.) Ti plakaš? (Vstane in ga prime za roko.) Ti plakaš? Pojdi tja, Števa, vzemi si fantka svojega na roke, — pojdi k Jenufi!

pročica ŠTEVA (se ji iztrga). Ah, teta, smili se mi res zelo, toda — — vzeti je ne morem. Bila bi oba nesrečna.

(osuplo) CERKOVNICA. Kaj govoriš tu?

ŠTEVA. Teta, bojim, bojim se je... Ona je bila zmerom tak mila, tak radostna, — ampak nenkrat je bila vsa druga — res, vsa drugačna: bila vam podobna je, huda in žalostna... Ko sem jo videl po naboru ranjeno, krvavo lice in bledo, vsa ljubezen k nji je ugasnila... A vas, teta — naj to povem odkrito, brez laži! — tudi bojim se. Teta, vi ste huda in stroga, resna, kakor bi me sovražili. Vedno bi me preganjali in zaničevali... Tudi sem že znova zaročen s to rihtarjevo Karolko. pa je vsemu, vsemu konec. (Zbeži iz izbe.) Vedno
Zije

toječi

JENUFA (v kamri). Mamica! Kamen pada name!

CERKOVNICA. Števa! (*divje, tlo*)

JENUFA. Kamen pada name!

CERKOVNICA. V spanju govori... V sanjah je videla kamen pasti, a Števa takisto... (*Poslušuje.*) Že znova spi... (*Zapre duri kamrice.*) Zbežal je, duša podla! Otroka niti ni pogledal, a lastna je njegova kri. (*Silno ogorčena.*) Mogla bi umoriti to dete, pogubiti in vreči mu ga k nogam: »Na, tu imaš, tu imaš, tu imaš! Ti sam si kriv!« — Toda kaj zdaj?! Kdo naj jo reši? (*ob pači*)

LACA (*vstopa*). To sem jaz, teta... Saj veste, da prav rad k vam hodim se pogovarjat.

Tretji prizor.

(LACA. — CERKOVNICA.)

LACA. Toda videl sem prakar drugega. Bil je Števa — videl sem ga. Kaj tod išče? Kaj pa hoče? Se vrnila je že Jenufa? *e. je ka*

CERKOVNICA. Dà, vrnila. *ob to toliko nedeljih vrač.*

LACA. In zdaj ga hoče vzeti? Njegova žena bode? (*preplašeno*) (*nohne*)

CERKOVNICA. Ne, ona ž njim ni govorila. *proti seama*

LACA. Oh, meni dajte Jenufa! Naj moja žena bo, kot ste obljubili... To trden je moj sklep. O, nikdar ne pustim je, ne odneham nikdar več od nje.

CERKOVNICA. Laca, zvedi zdaj resnico, potlej skušaj svojo ljubav. Jenufa, nesrečnica, še nikdar ni bila na Dunaju. Ves pretekli strašni

** mu poveže, da Laca vedno
klopi ob omni, sama vedno zaradi je mijsa.*

* ponovni, C. ga prouiti in s kretivi poran.
njed napaj.

čas je tu prebila prav doslej. Tu je pred tednom fantka povila: Števa mu oče je!

LACA. Tetka, to da je resnica? — To je pač šala!

CERKOVNICA. Bog mi je priča. Čisto resnico v tej bridkosti govorim.

LACA. ^(Oh, teta, ljuba, ude) Oh, teta, krvavi mi zdaj srce. Kako prenese naj to gorje? Kako naj zdaj jo vzamem? Z otrokom tujim! ^{C. v tane hipoma}

CERKOVNICA ^(stopa po izbi gor in dol ter se grabi za glavo). Laca, verjemi, dete njeno je — ^{* o-bra} umrlo. ^(Mrtvo!)

LACA. Je to Števi znano?

CERKOVNICA. Znano. Jaz ga ne poznam več, ne maram. Boga le prosim, naj kaznuje ga za vse življenje. ^(Vedno nervozneje.) Zdaj hajdi h Karolki, pozvedi in vprašaj, kdaj svatba bo! Hajdi!

LACA. Z veseljem... In urno se spet vrnem sèm kaj k vam. (Odhiti.)

Četrty prizor.

(CERKOVNICA [sama].)

^{na lesi, glava uvo, gleda denu} »In urno se spet vrnem! — A jaz medtem naj si ^{probi kucina} zapravim celo večnost, dušo pogubim? ^{ne v tane} Kaj če otroka danes še kam skrila bi? — Ne, ne, otroka proč! Stran! Proč ž njim! V sramoto ji bo vse življenje. Jaz čast ji zopet bi rešila... In Bog, sam ve to najboljše, da zgoditi mora se. ^{v tane} (Vzame debel volnen robec in se zavije vanj)... ^{na doku} Dà, Bogu naj ponesem dečka zdaj... to bode krajše in lažje... ^{na stedi} Predno pomlad raztopi spet led, izgine vsaka sled.

K Bogu naglo pride, preden življenja zavé se. (Od razburjenja se ji mede.) Če to razve se, kakšna vzraste nam sramota! (Se skrivi kakor blazna in kaže s prstom.) »Vidite jo? Vidite jo, cerkovnico?« (Odhiti v kamro ter se vrne z detetom, zavitim v robec.) V grehu je rojen, v grehu umre naj kot Stevova duša! (Zbeži iz izbe ter zaklene duri za seboj.)

Peti prizor.

(JENUFA [sama, pride počasi iz kamre].)

na stopu. Mamica, težko glavo imam... imam.. kakor sam bi bil kamen... (Se prijema za glavo.) Kje pa ste? (Se ozira.) To je njena izba... jaz skrivam se vedno tam v kamrici... že nekaj tednov, da nihče o tem ne zve... Mamica me vedno grajajo zdaj; kot trnje to bode v dušo me... *je pri sebi* Že irrači se... (Gre k oknu.) Tiha noč... Tužni mesec le sveti tam na nebu in zvezdice, zvezdice ž njim... A Števa še ne pride in *x malo na toč* zopet ga ne bo. Če bi le fantka kdaj videl, kak modre očke odpira... Ah, kje je moj Števuška; kam ste mi ga deli? (Steče v kamro in se vrne.) Kam ste mi ga deli? (Preiskuje postelj.) Kje je moj Števuška? Joka se, zebe ga. Saj ga vendar slišim! Ne storite zlega sinku! Vsega sem le sama kriva, jaz in Števa. Kam ste mi ga položili? Pade, ah, tam pade!... Zima je huda... zima je strašna. Ne puščajte ga tam... zmrzniti tam mora! Čakajte! Jaz ga rešim... (Teče k vratom, ki so zaklenjena; bije po njih in se zgrudi.)... Kje pa sem? (Se blodno ozira.) To je mamičina izba, a v durih ključa ni! (Razveseljena.) Nesla je sinka v

si drgne čelo
1. krahoma

2. gre proti oknu, ob oknu: "fa je temno" gleda njezi postelje,

3. na točnik

1 blede angličino

m^{lin}, pokazat ga jim. Aha, aha, v mlin je šla, Števi pokazat mojega sinčka! (V skrbi.) Ali moliti moram zanj, da se srečno k meni vrne. (Sname dobo s stene, jo postavi na mizo in poklekne.)
Marija, čuj naš jok in stok! Mati mila, varuj nas, povsod nas spremljaj Ti, upanje naše, Marija češčena! Mi k Tebi kličemo, objokani otroci Eve, zapuščeni vpijemo tu v nesrečni dolini solz. Ah, ne ostavljaj nas v bridkostih grenkih, in Jezusa, ki bil je plod telesa Tvojega, nam pokaži, ko dospemo k Tebi! O mati sirot, usmili se nas! O Marija, presladka mati, Števuška mi obvaruj — ne zapuščaj mi ga, mati mila, čuvaj ga! (Zuhajta otroci) Kdo je? (Vstane.)

1 pri vodu. vratih

2) n

2 temu zanj

3 zunanji

Šesti prizor.

(JENUFA. — CERKOVNICA.)

CERKOVNICA (zunaj zbegana, hropeča in vsa se tresoča). Jenufa, — ti si že pokonci? Odpri to okno!

JENUFA (odpre okno). Kje pa je moj Števuška?

CERKOVNICA (prepadla). Tu je ključ. Na! Odpri mi dveri! Roke se mi treso... mraz je... mraz je... (Ji izroči ključ.)

JENUFA (vzame ključ, le pripre okno ter odklene vrata). Kje je Števuška? Vi ste ga pač pustili v mlinu? Jutri pa Števa sam ga prinese k meni. Da, zdaj pride rad. Saj prelep je najin sinko.

3. mraz
4. treso
5. pici

CERKOVNICA. Dekle ti ubogo! Oj, Bog pomagaj! Ne veš pač še ničesar o nesreči: dva dni v

vročici spala si, medtem pa tvoj je fantek izdihnil..

(Sede.)

JENUFA (*se zgrudi na kolena pred njo in nastoni svojo glavo v njeno naročje*). Umrl je! Umrl je moj fantek, sinko moj! Umrl je! — Mamica, srce boli me, ali vi ste zmerom rekli, da bi zanj pač sreča bila, če Bog pokliče k sebi ga, če v nebesa vzame ga. Zdaj je že v nebesih! Angelček je med svetniki, a jaz za njim ostala sem nesrečna...

(Plaka.)

CERKOVNICA. Bogu hvaležna bodi! Zdaj si zopet sama in svobodna.

JENUFA. Tak mi je težko... sama! — In kaj Štefica, mama? Saj obljubili ste, da po njega pošljete. Vse povem mu po *poročnici*

CERKOVNICA. Več ne misli nanj; kletev hodi za njim! Bil je tu, ko ležala si v vročici; videl te je... predenj sem na kolena padla, a on vse to plačati je hotel! Plačati je hotel!

JENUFA. Bog naj odpusti mu!

CERKOVNICA. Tebe da boji se kot čarovnice zlobnice... In zaročil se je že z rihlarjevo. Ne žaluj za tem pijancem ne ene minute več! Laca naj tvoj bo ženin! On te ljubi zvesto in pošteno.

Sedmi prizor.

(PREJŠNJI. — LACA.)

CERKOVNICA. Tu ravno gre. (*Urno.*) On že vse o tebi ve: vse sem mu povedala in on ti odpušča vse.

sede na vogal

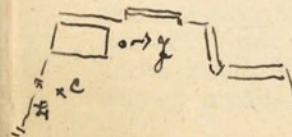
x f klavir

zlobnica, hvale

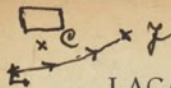
*zlobnica
zlobnica
ni ti*

→ C. h klavir

zlobnica (na mudi)

J. povabi

LACA (cerkovnici). Bil sem tam, a nihče ni doma pri rihtarjevih več. (Zagleda Jenufa.) Jenufa! (Ji ponudi roko.) Bog te tolaži, Jenufa! — Ne podaš mi roke?

JENUFA. Ah, hvaležna za vse sem ti, Laca! (Mu dá roko.) Nisi pozabil name ves ta čas, odkar me nisi videl. Večkrat sem tukaj v izbi slišala, kako ti in mamica sta govorila složno. Zdaj vidiš, kako sem bedna. (Sede.)

LACA. Ne, saj spet ozdraviš in pozabiš vse gorje.

JENUFA. Jaz sem si življenje lepše mislila. A nesreče sama kriva sem si zdaj.

LACA. Žena moja nočeš biti, Jenufa?

CERKOVNICA. Laca vzame te. (Laci.) Končno našla je izgubljeni svoj razum zopet, in vsa sreča se povrne.

JENUFA. Mati, nikar tak ne govorite! Kdo zdaj bi me jemal! Premisli dobro, Laca! Saj dote nimam, ne časti več. Ljubezni svete, prve zdaj tudi že več nimam. Hočeš tako mar?

LACA (jo objame in poljubi). Jenufa, dà! (y. Jane)

JENUFA. Prenašala s teboj bom zlo in dobro, le če resno hočeš ti.

LACA. Če hočeš ti, če hočeš ti!

CERKOVNICA. Vidita, da sem to vendar dobro učinila! Blagoslavljam vaju iz težkega srca. Bog naj čuva srečo vama, reši nesreč in pa nadlog povsod! Vama zdravje, tihe sreče, vsega v obilju gorko želim. Toda njega, ki tebe tak podlo je ostavil, preklinjam zdaj, preklinjam zdaj! — Naj

njegovi ženi, ki si ga jemlje s takim srcem, prej razum potemni, preden prestopi prag njegov! (Omahne na ~~stol~~) Nanj, gorje vse padi! (Prepih odpre okno.) Kaj tam zunaj joka? (Plane.) Čujeta?

LACA. Kaj vam je teta?

CERKOVNICA. Držita me! Pome gredo, Laca, pomoč! (Gleda zbegana okoli sebe.)

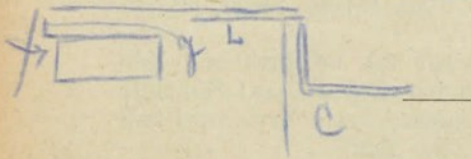
LACA. Kaj pa je, mamica?

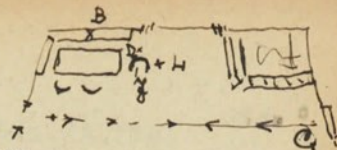
CERKOVNICA. Zaprita okno!

JENUFA (zapre okno). Ha, kakšen vihar in pa mraz!

CERKOVNICA (strmi v okno). Kakor bi smrt se tam režala mi!

Zastor naglo pade.

TRETJE DEJANJE.

V izbi cerkovnice, kakor v II. dejanju. Na mizi je bel prt, šopek rožmarina, nekaj majhnih šopkov s trakovi je na krožniku. Steklenica vina, čaše, kolači.

Prvi prizor.

(CERKOVNICA. — JENUFA. — LACA. — Stara BURYJEVKA. — DEKLA.)

JENUFA (sedí na stolu v poročni obleki, molitvenik in robček v rokah).

DEKLA (stoječa za njo, ji zavezuje robec na glavi. Tik Jenufe stoji Laca. Za mizo sedi stara Buryjevka. Cerkovnica hodi nervozna po izbi, polna duševnih bolesti).

DEKLA. Mar ti ni tesnó, Jenufa? *dobre volje*

JENUFA. Ne, ni. *kerma*

(v priček.) LACA. Čemu tesnó bi ji bilo? Na rokah svojih nosil jo bom.

DEKLA. To je že tak na svetu, da nevesti je po svobodi žal... Ah, kak bila sem neumna, kak sem jokala! Dobila pa moža sem dobrega, pridnega, rednega človeka. *poštena je*

CERKOVNICA (plašna). Kaj po vratih spet ropota? *(na' denu med pacjo)*

DEKLA (odpre duri). Oj, vstopite!

(obzre) CERKOVNICA. Kdo pa gre?

(ob vhoda) DEKLA. Ne strašite se! To je rihtar z rihtarico.

Zupau de X jamni, die pro fare!

Drugi prizor.

(RIHTAR z RIHTARICO. — PREJŠNJI.)

RIHTAR (*podaja cerkovnici roko*). Bog daj srečo! Kaj se pa tak bojite? (*C. gre sp. → v h. avro ualica mi*)

DEKLA. Vsa se trese reva. To bolezen huda jej je zapustila. — Dober dan!

RIHTAR. Ej, slabi živci! Laca nas povabil je. Karolka pride precej s svojim Štefkom.

JENUFA (*vstane*). Pozdravljeni!

LACA. Zdravi došli! (*Jima podaja roko.*) *in porabi za uijo*

DEKLA. Odkar je bolna bila, v glavi zdrava nikdar več ni. (*Naliva čaše in deli šopke.*)

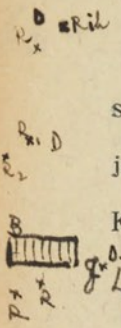
RIHTAR (*dekli*). Vidim to na nji: gine, gine vidno! (*Cerkovnici.*) Kakšna ste ženska bila vi za mladih let! Vse je na vas plamtelo. Mati, nič ne tožite; vse bo v lepem redu spet. (*Pije.*) *o de*

CERKOVNICA. (*rihtarji*) Danes pripravljam Jenufi svatbo z dobrim človekom. Kaj jokala bi na tak dan! *o h. m. u.* Toda čutim to: ginem, ginem. (*Se grabi za glavo.*) Oh, strašne čutim muke! Spati, spati več ne morem... noči vse moram bdeti in pa svoj — greh preišljati...

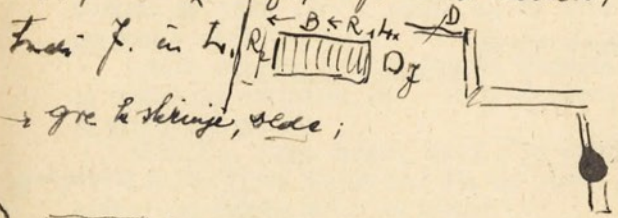
JENUFA. Mamica, Bog povrne spet vam zdravje skoro vaše. (*o h. m. u. v. u. i. j. i.*)

CERKOVNICA. Nočem ozdraviti, nočem, nočem, nočem! Zame je življenje grozno. In — potem? Danes je tvoj svatbeni dan, Jenufa. Naj se veselim!

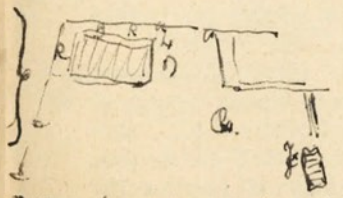
RIHTARICA (*cerkovnici*). Kaj si Jenufa vzela je v glavo, da k poroki gre kakor vdova oblečena?

C. iz kaurse, R. nasproti, pri pici oca,
L. porabi za uijo, to je delo nalica, R. + R2 nasjo

gre k skingje, sede;

R. + L. se. uciita isto

CERKOVNICA. Ona, Jenufa? Ravno tako preprosto hodijo k poroki tudi največje dame.

RIHTARICA. Dame si delajo vse pač po modi. Toda mi kmetje še po starem. No, jaz bi nikdar brez trakov in venca ne šla na poroko. ne šla bi niti za sto cekinov. Ne šla bi!

*h. vstane
vstalo*

horo ostro CERKOVNICA. Pojdite z mano pogledat njeno balo!

DEKLA (*rihtarici*). Jenufa je skromna, ampak lepa. Ej, najlepša vseh nevestic.

*B + R₂
D + R₁*

CERKOVNICA. Sama sem ji vse to pripravila. Take bale ne vidite vsak dan. (Vsi odidejo v kamro. Le Jenufa in Laca ostaneta.)

Tretji prizor.

(LACA. — JENUFA.)

JENUFA (z bolestjo). Vidiš, Laca, saj sem vedela, da vsak človek opazi to, da brez venca pojdem v cerkev s tabo.

na skrivni

LACA (vzame iz žepa šopek). Jenufka, šopek ta poglej, ki prinašam ga... je iz Belovca... dal je vrtnar mi ga.

JENUFA. Lepa hvala, Laca. (Se odvrne.) LACA. Ti ne maraš ga? Da ne maraš ga, Jenufka? (Ji pripne kitico na moderc.)

JENUFA. Oh, Laca, take neveste nisi zaslužil. (*radi*)

Ustavi prava LACA. Dekle drago, ne govori! Bridko me je takrat zadelo, toda trenotek le, ko je teta izdala... a v naslednjem hipu sem odpustil vse. Saj sem se na Tebi hudo pregrešil. Vse življenje prositi moram, da odpustiš mi... prav vse življenje...

JENUFA. Tak mi je žal za Tebe. Stal si z menoj v nesreči... ti namesto Števa stal si z menoj v nesreči...

LACA. Vem, da si Števa ljubila... samo če zdaj več ne misliš nanj! Kak sem Števa takrat sovražil, da ob vse bi njega bil najrajši spravil. Toda ti si ukazala, da naj ž njim se pobotam. Tako sem vso zlobnost v sebi zadušil, ker ti si z mano. Kot se spodobi, sem ga povabil na najino svatbo. Dejal sem, naj pride kakor brat moj in ž njim Karolka.

Četrty prizor.

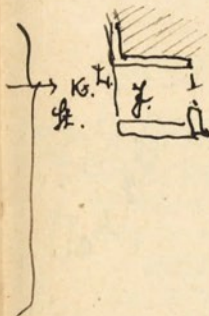
(ŠTEVA. — KAROLKA. — PREJŠNJA.)

(*gri napreje*) LACA. Glej ju! Sta že tu. (Števa in Karolka vstopita.)

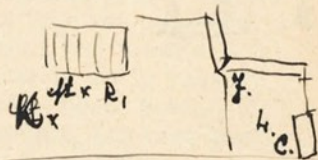
KAROLKA. Zdrava! Srečna! Dober dan! — Števa se tako dolgo kitil je in lišpal, kakor da so k zemlji noge mu prirasle. — Dobro srečo! Dobro srečo! (Podaja roko obema.) Zdaj od srca vama želim, naj Bog vaju blagoslovi. Naj veselje vaju spremlja. Ah, poroka me današnja bo le žalostila, ker svobode moje tudi kmalu bode konec. Le škoda, da bo svatba tak preprosta, kar brez plesa in brez godbe! — Števa, zdaj čestitaj ti!

ŠTEVA (v zadregi). Jaz ne znam tak lepo, kakor Karolka.

JENUFA. Ne škodi nič. Podajta roko si kot brata. Vsak ima pač nekaj lepega na sebi: Števa lepoto, a Laca to dobro božjo dušo.

*v glavnem
ostane*

KAROLKA. Prosim te, molči! Saj si domišlja sam, da res lep je. Že itak ne ve, kaj počel bi.

JENUFA. Tak otročji da je še danes?

LACA. In kdaj poroka bo vajina?

ŠTEVA. Ravno v štirinajstih dneh. *(mal)*

KAROLKA. Joi, joi, če te bom še marala? *(900 malo proti slodi)*
Morda pa zapodim te še. Po vasi ljudje me strašijo s tabo. *(ta ujo)*

ŠTEVA. Če bi mi to storila, sam življenje bi si vzel.

JENUFA. Vidiš, Števa, to je tvoja prava ljubav. Da bi ne kesal se, to ti jaz želim.

(CERKOVNICA, RIHTAR, RIHTARICA in DRUGI se vračajo iz kamre v izbo.)

Peti prizor.

(RIHTAR s smotko, RIHTARICA in DRUGI. — PREJŠNJI.)

(miki) RIHTAR. Prav temeljito sem vizitiral. *(ni se)*

CERKOVNICA. Steva je tu! Zopet tu! Nova nesreča prihaja ž njim. *(Laci.)* Dà, ti prosil zanj si, toda ne odpustim mu nikdar. *(ob vratih, ob vratih)*

RIHTAR *(zase)*. Če bi ne bil cigare prižgal si zdaj, to bi bahanje me davno že prepodilo.

LACA *(cerkovnici)*. Jenufa sama mu že vse je odpustila. *(pride iz kamre, z B. in delo)*

RIHTARICA. Dobro ste jo opremili; to priznati mora vsak.

Šesti prizor.

(PREJŠNJI. — BARENA. — DEKLETA, ki prinašajo šopke in kitice rožmarina in muškata, ovite s trakovi.)

BARENA. Zdravi! Srečni! Dober dan.

DEKLETA. Zdravi! Srečni! Dober dan. Niste nas povabili in motile dolgo vas ne bomo zdaj.

BARENA. Radostnega plesa ne priredite, vendar to nam dovolite, da čestitamo Jenufi srečo k svatbi od srca. Me obema zdaj toliko voščimo dobre sreče, kot so žita polne vreče. — Zapijmo pesem zdaj!

DEKLETA. Ej, mamka, mamica moja, kupi novo mi obleko, jaz se hočem omožiti! — Ej, hčerka, hčerkica moja, nič nikar se mi ne moži, saj si še preveč ti mlada! — Ej, mamka, mamica moja, tudi ti si mlada bila in se rada si možila! Ej!

RIHTAR. Dobro ste zapele pesem.

JENUFA. Hvala vam vsem!

BARENA. In sprejmi tale šopek, Jenufa!

JENUFA. Hvala lepa. Ganila me je pesem.

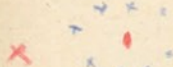
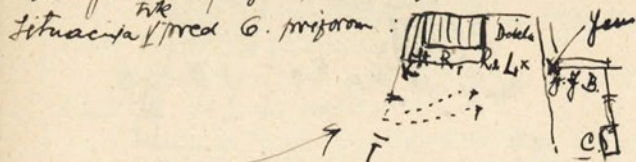
LACA. A župnik čaka naju v cerkvi točno ob devetih.

RIHTAR. Torej urno blagoslov prosita, sicer zamudita!

LACA in JENUFA (poklekmeta pred staro Buryjevko). na od vztrounem prostoru, vacina de

LACA. Lepo vas prosim za blagoslov vaš.

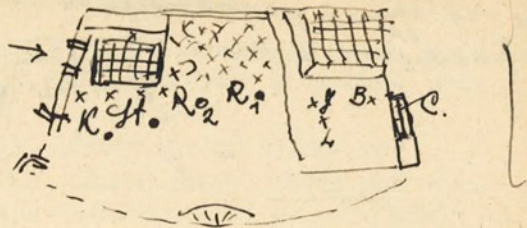
*Dekla in Deklancija gorta dol se vrtali drupās, B. + C.
L. + ž. oblaupjo gor preca pasjo ob vratih.
Situacija pred 6. prizorom:*

*Vsi vstajajo,
ki so med pesmijo
kralje*

*hste pa x kralje pred kourno in
v vrsti pred njo do vrata, soliti pred njimi;*

STARA BURYJEVKA. Vaju blagoslavljam
zdaj v imenu Očeta, Sina in Duha svetega. Ti,
Laca, pa nič ne zameri!

RIHTAR. In zdaj, teta, vi! Saj to znate kakor
župnik... še boljše menda.

*(Jenuša in Laca sta poljubila stari Buryjevki
roko in pokleknila pred cerkovnico. Cerkovnica
dvigne roke, da bi ju blagoslovila. Zunaj nastane
hrup. Cerkovnica osupne. Čujeta se dva glasa:)*

1. GLAS. Sirota! Nesramna bestija uničila je
dete!

2. GLAS. Katera brezbožnica je to storila?
CERKOVNICA. Kaj? Dete? Kriče o nekem de-
tetu?

JANO (priteče).

Sedmi prizor.

(JANO. — PREJŠNJI.)

(z leve) JANO. Rihtar! Tam iščejo vas!

(naprej) RIHTAR. Kaj pa je?

JANO. Vi še tega ne veste?

ŠTEVA. Kaj imajo?

JANO. Delavci našli tamkaj spodaj pod ledom
so zmrzlo dete.

(preplah) VSI. O, groza! (B. pogleda. Cerkovn. ostopi na stopn. v kramo)

JANO. Ko so ga našli, je bilo kot živo. V bla-
zinici, v povojčkih belih, na glavi z rdečo čepico.
Ah, to je strašno! Vse se joka ob sirotku. Tu —
že gredo! (Zbeži. Za njim odhité vsi, ostanejo le
cerkovnica, stara Buryjevka in Števa.)

← J: R₁ = R₂ - K. - L - J - ostali! — 33 —

Vsi x
to na
levo strani
otane in
vhodu,

Zanimaj
vsi

Osmi prizor.

(CERKOVNICA. — Stara BURYJEVKA. — ŠTEVA.)

plauzja f. / se pogodi in obstane na rdeci

CERKOVNICA. Jenufa! tu ostani! (Stari Buryjevki.) Drži me, brani me! (Se je oklene.) Gredo pome! Gredo pome!

STARA BURYJEVKA. Ali, hčerka moja! Spet si bolna. X <

gleda v raji okno

ŠTEVA (hiti iz izbe, a na pragu se sreča s Karolko, ki ga zgrabi za roko.)

Deveti prizor.

(PREJŠNJI. — KAROLKA, kasneje JENUFA z LACO.)

KAROLKA. Števa, to ti je strašno! Svatba pokazena... za nevesto nesreča...

JENUFA (zunaj). O Bog, pomagaj mi! To je moj sinček, X — moj sinček!

(napre levo, spredej k kampu)

ŠTEVA. Mraz v kosti mi reže... ves se tresem... pregrozno slutim zvezo...

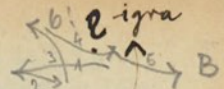
LACA (privede Jenufa v izbo). *proti Buryjevki*

JENUFA (se Laci iztrga). Pusti! Pusti!

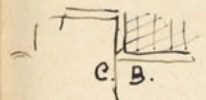
(jo zaarji in potegne kadevno)

LACA. Jenufa, kaj ne veš več, kaj je s tabo; kaj govoriš, ne zavedaš se! Oh, kaj je s tabo, sirota!

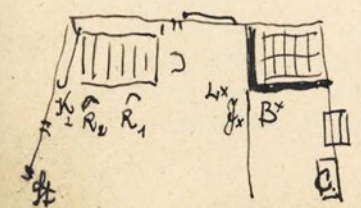
JENUFA. Pusti, to je Števuška moj! Sinček moj, moj! (Rihtar vstopi noseč povoj in rdečo otroško čepico.)

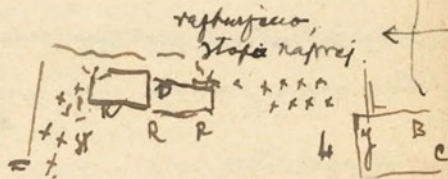
x bup klijji

x' K. + C. stopita proti oknu, kako, da pogledata, kaj je, št. v strahu
x' C. z drvinjo pogledom čisto naprej k kerinji,
B. obstane na mestu, vzravna.

Visti osuoni
proficiji

Deseti prizor.

(RIHTAR, RIHTARICA, PREJŠNJI, LJUDSTVO.
— TETA.)

(karneval) JENUFA. Ha, tu vđdite! Povoje njegov, rdeča čepica! Sama sem to čepico nekđaj sešila.

RIHTARICA. Slišiš, rihtar, jo? Ona nič ne taji.

JENUFA. Ljudje, ah, kaj ste ga prinesli meni kar brez rakve in brez venčka? Kaj mu pokoja ne daste? Kam po snegu in mrazu ž njim se vlačite?

TETA. Jezus, Marija! Jezus, Marija!

LJUDSTVO. Kakšna sramota! (ufujmo se!)

JENUFA. Števa, slišiš li? Teci za njimi! Saj je tvoje dete!

RIHTAR. Brez učenih zdaj sodnikov vidim sam... In instanca jaz sem prva, a rajši bi ne videl nič.

LJUDSTVO. To je morilka! Strašna morilka! Kakšna sramota! (nač fanfo!)

(proca njo) LACA (preteče). Kđor se približa ji, z mano se poskusi, če življenje me velja! S pestjo vas pobijem! Sam!

(prijetka) LJUDSTVO. V ječo z morilko! Kamenajte jo!

CERKOVNICA (se z naporom osvosti). Tu sem pa še jaz. Ničesar ne veste. To mo j čin je... z a m e kazen!

(preplah) LJUDSTVO. Jo j, morilka! (??)

CERKOVNICA. J a z sem dete Jenufino umorila! J a z, s a m a jaz! Čast sem njeno, srečo njeno rešiti hotela. Sram me je bilo misli, da sem

B.?

(ff)

W. 1000

x On: x upogledno izgovor

Jenufo v sramoto vzgojila sama. (Omahne na kolena.) Bog, edini dobro veš, da bilo je neznosno! Da bi se mesto enega uničili življenji kar dve! Jenufa ni bila na Dunaju: jaz sem jo prikrivala — omamila — dete ji vzela — k reki nesla, kjer sem skrivaj vtaknila ga pod led! Burja je bila, dete se ni branilo, niti ni zaječalo (Liudstvo: Jezus, Marija!) — le speklo me je kot ogenj po rokah. Od tega pa trenotka bila sem morilka.

uozias

LJUDSTVO. Jezus, Marija! Teta, vi da ste morilka?!

CERKOVNICA. Jenufi sem rekla potlej, da njeno šibko dete je medtem umrlo. Oh, ona je nedolžna, jaz pa sem kriva. Mene le kaznujte! (Paule *air*)

(Corno)

JENUFA. Oh, teta, tja pod led... oh! Pustite me! (R. x lasti Laca jo jasnijela)

KAROLKA (Števi). Števa le ti si vsega kriv! (Pade materi okoli vratu.) Mamica le proč odtod, le proč odtod! Pojdimo domov! Števa mi pač mož ne bo!

RIHTARICA. Karolka moja!

LACA. Ah, ljubi Bog, jaz sem tega kriv samo! Če ne bil bi te vrezal, Števa oženil bi se s tabo; a jaz kriv sem vse te nesreče!

KAROLKA. Rajša skočim sama v vodo. Pojdimo, pojdimo! (Odhiti z materjo iz izbe.)

ŠTEVA (si zakriva obraz in uničen odide.)

DEKLA (za Števo). To se godi mu prav; zdaj nobena več za njim ne bo šla; le pri ciganih naj ženo si išče! (Odvede potrto staro Buryjevko.)

na levo

x — omplors med ljudstvom,

na tla, silico se ne upa pomagati, samo B. gre malo višje in Holala pri stopi, toda C. leži na tla.

} ljubeznivo zbegano; ogroženo;

x prav izbrana

Enajsti prizor.

(JENUFA, LACA, CERKOVNICA, RIHTAR, PREJŠNJI [brez RIHTARICE, KAROLKE, ŠTEVA, stare BURYJEVKE in DEKLE].)

JENUFA (gre k cerkovnici). Ne klečite več, teta, saj na vas čaka dovolj takih poniževanj še zunaj. (Dviga cerkavnico.)

CERKOVNICA. Ti še dvigaš me? Veš, kaj me čaka zdaj? (V grozi zakriči strašno). Ah! (Hoče pobegniti v kamro, da bi usmrtila samo sebe.) Ne, ne! Ne smem. Oni bi tebe mučili, Jenufa.

JENUFA (jo objame. Rihtarju:) Da, da, ta moja mati — že razumem — nikdar krija ni tega. Nje ne preklinjajte!

LACA. Jenufka, vso razsodnost si zgubila.

JENUFA. Dajte ji, da greha se skesa, in Spasitelj se nanjo spet ozre.

CERKOVNICA. Odpusti mi vsaj ti! Zdaj vidim, da sem sebe bolj ljubila, kakor tebe. Klicala me ne boš več »mamica«, ah, »mamica«. Moj značaj in moja kri nista prešla v tebe doslej, in tebe si za zgled jaz jemljem: Trpeti hočem, da Spasitelj se name spet ozre. (Odstopi.)

JENUFA. Bog vas tolaži!

CERKOVNICA. Rihtar, pojdiva, pojdiva!

JENUFA. Bog vas tolaži!

RIHTAR (podpira cerkavnico in jo odvede: Ljudstvo se gnete za njima. Izba se izprazni, ostaneta le JENUFA in LACA).

Dvanajsti prizor.

(JENUFA in LACA.) *ki jih je spremljal*

JENUFA (*kakor iz omotice*). So li šli? Pojdi še ti! Ah, saj vidiš, *da* ostanem v življenju bedna vekomaj! Pa — zbogom... *da, no, ne* A védi še to, da si bil najboljši človek, ki sem na svetu poznala ga... Da si mi lice takrat pokvaril z nožem, to sem ti davno že odpustila. Saj si storil to iz ljubezni... kakor jaz iz ljubezni sem grešila.

LACA. Ti hočeš po svetu zdaj za lepšim življenjem, mene pa nočeš s seboj vzeti, Jenufa?

JENUFA. Veš, da me bodo zvali k sodniku, da vsakdo se name zaničljivo oziral bo...

LACA. Jenufka, rad tudi to prenesem. Kaj nama svet je mar, če ostaneva sebi vdana! (*Ji ponuja obe roki.*)

JENUFA (*premagan*). O Laca, duša moja, o pojdi, pojdi, saj nate véže ljubezen globočja me: ž njo Bog sam zadovoljen bo! (*Razprostre roke.*)

LACA *jo objame*... *na nede, spredaj, rok nista*
Zastor počasi pada. *v objemu.*

622

